

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. mevrouw W.R.C. Sterk,
minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Datum
21 april 2026
Contactpersoon
Jan Visscher
Ons kenmerk

E-mail
jvisscher@vgn.nl
Telefoon
06-13203391
Uw kenmerk
4315354-1092098-J

Onderwerp

Eisen aan de interne toezichthouder o.g.v.
*de Wet Verbetering beschikbaarheid jeugd-
zorg*

Geachte mevrouw Sterk,

Als BGZJ hebben wij eerder gepleit voor een realistische overgangstermijn om te kunnen voldoen aan de aanvullende eisen die aan de interne toezichthouder worden gesteld in de *Wet Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg (Wvbj)* (zie onze brief aan uw ministerie d.d. 24 november 2025). In zijn brief d.d. 18 december 2025 heeft uw directeur Jeugd, de heer K. Beniers, ons laten weten dat de IGJ tot 1 juli 2026 niet zal gaan handhaven op deze eisen. Wij waarderen deze coulance van de IGJ. Niettemin zien wij ons genoodzaakt opnieuw uw aandacht te vragen, te weten voor de duur van deze termijn. Gebleken is dat voor een aantal van onze lidorganisaties de periode van 6 maanden, waarin IGJ nog niet zal handhaven, te kort is om op een zorgvuldige wijze te kunnen voldoen aan deze nieuwe eisen.

Wij signaleren daarbij drie knelpunten:

1. de impact op de kwaliteit van het interne toezicht;
2. de uitvoerbaarheid van de vereisten binnen de gestelde termijn;
3. de vraag of het noodzakelijk is om de statuten te wijzigen.

Impact op kwaliteit van toezicht

In de praktijk blijkt dat de nieuwe eisen ertoe kunnen leiden dat toezichthouders met juist de meest relevante ervaring en expertise hun functie moeten neerleggen. Ter illustratie schetsen wij in onderstaand kader een aantal voorbeelden.

Voorbeeld 1

Dit voorbeeld betreft een organisatie die zorg biedt aan mensen met een verstandelijke beperking en (in beperkte mate, maar wel boven de wettelijke omvang) ook jeugdhulp. Een van de huidige leden van de Raad van Toezicht (RvT) is opgeleid als Kinder- en Jeugd Psychiater en beschikt over actuele en diepgaande ervaring in de jeugdzorg. Daarmee geeft zij invulling aan de inspanningsverplichting dat minstens één toezichthouder persoonlijke ervaring in de jeugdzorg heeft. Echter, doordat zij ook bestuurder is van een GGZ-instelling kan zij door de nieuwe bepaling dat een toezichthouder niet tevens bestuurder mag zijn van een jeugdhulpaanbieder, deze rol niet langer vervullen. Dat, terwijl zij haar bestuurlijke functie in een andere regio uitoefent en er geen sprake is van onwenselijke overlap.

Voorbeeld 2

Een vergelijkbaar voorbeeld betreft een organisatie die jeugdhulp biedt in de provincie Noord-Holland. De burgemeester van een gemeente in de provincie Gelderland maakt deel uit van de Raad van Toezicht. Zijn kennis, expertise en ervaring op het gebied van de politiek-maatschappelijke context en veiligheidsaspecten zijn van grote waarde voor de organisatie. Daarbij is er geen risico op belangenverstrengeling, omdat het om verschillende regio's gaat. Toch zou hij de RvT moeten verlaten, wat ten koste zou gaan van de kwaliteit van het toezicht.

Voorbeeld 3

Bij een organisatie die zorg en jeugdhulp biedt aan mensen met een verstandelijke beperking moeten vanwege de nieuwe eisen twee RvT-leden vervroegd aftreden. Hiermee valt heel veel ervaring weg en blijft binnen de RvT geen enkel lid met ervaring in de gehandicaptenzorg of bestuurlijke ervaring rondom jeugd en ggz over. Dit illustreert dat met de nieuwe eisen steeds minder potentiële kandidaten met de specifieke benodigde ervaring overblijven.

Deze voorbeelden staan niet op zichzelf¹. Juist bestuurders in de jeugdzorg en gemeentelijke bestuurders beschikken in de praktijk vaak over actuele en diepgaande inhoudelijke en/of bestuurlijke ervaring en expertise. De BGZJ steunt het initiatief om het interne toezicht onafhankelijk vorm te geven. De nieuwe wettelijke eisen leveren echter een spanningsveld op: enerzijds wordt (ervarings)deskundigheid in de RvT gevraagd, anderzijds worden juist bestuurders die hierover beschikken uitgesloten. Strikte toepassing van deze nieuwe eisen leidt tot verminderde beschikbaarheid van deskundige toezichthouders en daarmee tot geringere kwaliteit en verschraling van het toezicht in de jeugdzorg. Daarom bepleiten wij een aanpassing die ertoe leidt dat de eisen congruent zijn met die van de Wet toetreding zorgaanbieders (Wtza).

¹ Zie ook het artikel op Skipr: '[Drie toezichthouders weg bij Tactus Verslavingszorg vanwege jeugdzorgwet](#)'

Uitvoerbaarheid en overgangstermijn

Daarnaast is de huidige overgangstermijn van 6 maanden in de praktijk te kort om op zorgvuldige wijze aan de nieuwe eisen te voldoen. De werving van geschikte toezicht-houders, zeker met specifieke deskundigheid op het gebied van jeugdzorg, kent door-gaans een doorlooptijd van 6 tot 12 maanden. Daarbij komen stappen zoals profielbe-paling, werving, selectie en benoeming. De termijn van 6 maanden maakt het in veel gevallen dan ook onmogelijk om tot kwalitatief goede en zorgvuldige benoemingen te komen. Dit knelt nog meer nu de nieuwe eisen leiden tot een substantiële inperking van de groep potentiële toezichthouders. Wij achten het daarom passender om bij na-tuurlijke momenten van aftreden van toezichthouders volgens de nieuwe eisen te gaan werven.

Statutaire verplichtingen

Tot slot is recent door uw ambtenaren aangegeven dat de aanvullende eisen uit de Wvbj expliciet in de statuten van jeugdhulpaanbieders zouden moeten worden opge-nomen. Wij plaatsen hier vraagtekens bij. Organisaties zijn immers te allen tijde ge-houden aan geldende wet- en regelgeving, ongeacht of deze expliciet in de statuten is opgenomen. Statuten zien primair op de inrichting van de organisatie en niet op het herhalen van wettelijke normen.

Het verplicht opnemen van deze eisen in statuten achten wij daarom niet noodzake-lijk. Bovendien zou dit een omvangrijke en kostbare administratieve operatie met zich meebrengen, aangezien een statutenwijziging via de notaris dient plaats te vinden, en dit voor een groot aantal organisaties gelijktijdig zou moeten gebeuren. In combinatie met de korte implementatietermijn leidt dit tot een aanzienlijke belasting van organi-saties, zonder dat dit bijdraagt aan de kwaliteit of beschikbaarheid van de jeugdzorg.

Wij gaan graag op korte termijn met u in gesprek over deze knelpunten en mogelijke oplossingen.

Met vriendelijke groet,

Namens de Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ) en

Mede namens de Federatie Landbouw en Zorg



Boris van der Ham,
Voorzitter BGZJ